

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL III

Rev. beskrivelse av avtalen

Rammeavtale entreprenørtjenester Region Vest Bergensregionen

ephortenummer: 2017/3116

1 GENERELL ORIENTERING OM AVTALEN

Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet som forvalter, drifter, vedlikeholder og utvikler Forsvarets eiendom, bygg og anlegg.

Administrasjon av avtalen vil skje via Forsvarsbygg anskaffelser.

1.1 Avtalens formål

Denne avtalen skal dekke kjøp av byggentreprenørtjenester til drift- og vedlikeholdsprosjekter. Hovedområde for kontrakten er Hordaland fylke med Bergen og Os kommune

Forsvarsbygg forvalter i tillegg en del installasjon i Sogn og Fjordane i Lærdal, Vågsøy, Nordfjordeid og Florø kommune. Leverandøren skal kunne utføre tjenesteoppdrag også på slike installasjoner. Oppdrag på slike steder anses å ha lavt volum.

1.2 Forbehold

1.2.1 Sammensatte oppdrag

Ved sammensatte oppdrag hvor andeler av oppdraget ikke er dekket av denne avtalen, kommer oppdragsgiver til å vurdere å anskaffe dette ved egen konkurranse.

1.2.2 Større oppdrag

Oppdragsgiver forbeholder seg også retten til ikke å anvende denne rammeavtalen, men isteden å konkurransesette kjøp. Dette vil spesielt være aktuelt for større prosjekter der kostnadsrammen er over 500.000,- eks. mva.

1.2.3 Kjøp der materiell koster mer enn tjenestekjøpet

Det gjøres oppmerksom på at for kjøp der materiell koster mer enn tjenestekjøpet/arbeidstimer vil oppdragsgiver kunne velge å selv kontrahere materiell direkte.

Tjenesteleverandør kan gis oppdraget ved å montere materiell, med mindre dette medfører ekstrakostnader for oppdragsgiver.

En fast terskel for når dette er aktuelt er ikke mulig å sette på forhånd, men må vurderes skjønnsmessig for hvert enkelt avrop.

1.2.4 Andre begrensninger/forbehold

Arbeider i tilknytning til festningsverk og andre vernede bygg som har et musealt preg er ikke en del av denne rammeavtalens dekningsområde.

2 GENERELT OM LEVERANSEN

Rammeavtalen omfatter entreprenørtjenester innenfor bygg og anlegg slik som nevnt i hovedkapitlene fra NS 3420. Begrensninger settes av de opplistende fagarbeidere i prisskjema A1. Ingen av fagarbeidertypene som er nevnt i prisskjema er underleverandører i påslagsberettiget forstand. Se for øvrig pkt. 4.1 kulepunkt 5.

Typiske oppgaver som erfaringsmessig vil utgjøre brorparten av avropene er vedlikehold og rehabilitering av eksisterende bygningsmasse:

- Taktekking, fasader, utbygging vindu / dører.
- Innvendige overflater
- Mindre ombygginger av eksisterende bygninger
- Asbest sanering i mindre omfang
- Rigg- og driftselementer som stillas / lift innleie ifbm fasade tiltak mm.

2.1 Informasjon om avropene

Historisk sett er avrop i Forsvarsbygg konsentrert rundt månedene mars til november. Leveransene av maskintjenester er også begrenset av sesong. Leverandør må derfor påregne å håndtere flere avrop samtidig.

2.2 Kvalitet og forhold til regelverk

Tjenesteyter skal utføre oppdraget i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, reguleringer, enkeltvedtak med mer, herunder plan- og bygningsloven med tilhørende regelverk.

Alle tjenester og installasjoner skal videre tilfredsstillende krav satt i Norsk Standard eller tilsvarende europeisk standard for respektive tjeneste eller produkt når slike finnes.

Følgende standarder med Forsvarsbygg sine generelle kontraktsvilkår gjelder:

Avropsdokument vedlegg A: Drift, service og vedlikehold

Avropsdokument vedlegg B: NS 8405

NS 3420 Beskrivelsestekster for Bygg og anlegg

Materiell skal være merket iht. Norsk Standard. Alle varer som har krav til CE-merking skal være merket iht. dette.

2.1.1 Miljø

Alle masser som tilføres av leverandør skal være fri for uønskede arter og svartlistede arter og metaller over grenseverdier.

Alle forurensede masser skal deponeres i godkjent deponi.

3 AVROPET

3.1 Avropsformer

Avrop over denne rammeavtalen skal i hovedsak gjøres på følgende måter eller ved kombinasjon av avropsformene;

- 1 Etter prisestimat med tak/ramme med varslingsplikt
- 2 Regningsarbeid etter medgått tid og materiell
- 3 Fastpris

3.1.1 Avropsdokumentene

Med mindre annet fremgår av avropet vil det blir brukt avropsdokument A.

3.2 Fakturering av timer ved avropsform 1 og 2

Timer skal dokumenteres ved timelister. For mer informasjon se f.eks. konkurransegrunnlaget del II vedlegg A pkt. 10.2.2.

Med mindre annet avtales brukes timeføringsmal som er vedlagt dette konkurransegrunnlaget.

3.3 Organisering

Rammeavtaleleverandøren må påregne utførelse av oppdrag på bygg og anlegg hvor det er flere andre leverandører (sideentreprenører) tilstede samtidig. Organisering vil da skje ved at Forsvarsbygg:

- håndterer alle leverandører som egne kontrakter (delte entrepriser)
- tiltransportere en eller flere av sideentreprenørene til rammeavtaleleverandøren, slik at sideentreprenør(e) blir rammeavtaleleverandørens underentreprenør(er)
- rammeavtaleleverandøren får ansvaret for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll over en eller flere av sideentreprenørene
- rammeavtaleleverandøren blir tiltransportert til en av sideentreprenørene, slik at rammeavtaleleverandøren blir dennes underleverandør

Alle bestemmelser og forpliktelser som leverandøren påtar seg iht. denne avtalen vil også gjelde for leverandørens underleverandører, tiltransporterte kontrakter vil være basert på anvendbar Norsk Standard.

3.4 Startbank

Se konkurransegrunnlaget del II pkt. 10.2

4 PRISVILKÅR

4.1 Timepriser

- Timepriser skal tilbys for alle tjenester som er oppgitt i prisskjema. Priser oppgis eks. mva. Prisene skal inkludere alle leverandørens direkte og indirekte kostnader, samt fortjeneste og risiko.

Som direkte og indirekte kostnader nevnes blant annet:

- Lønn, sosiale utgifter, arbeidsavgift, feriepenger, arbeidsgiveromkostninger
- Kostnader for bruk av personlig verktøy/håndverktøy (inkl. elektrisk/batteridrevet verktøy som spikerpistol, sirkelsag, kapp-/gjærsag, fugepistol, drill ol. listen er ikke uttømmende), samt forbruksutstyr (som skaft til malerruller, blad til sager etc.) og verneutstyr til utøvende personell.
- Kostnader for reise-, diett- og opphold til dekkes ikke de opplistede kommune i pkt. 1.1
- Administrasjon av egne ansatte både på byggeplass og utenfor skal innarbeides i prisene på fagarbeidere
- Administrasjon og koordinering av egne underleverandører/innleid arbeidskraft etc.
- Utarbeidelse av prisestimat/fastpristilbud
- Oppfølging av prosjekter underveis. Eneste unntak er pkt. 4.4.6 og 4.4.7.
- Utarbeidelse av faktura eller fakturagrunnlag, fakturagebyr etc.
- Eget HMS-arbeid
- Kostnader ved efaktura, jf. kapitel 6. samt andre administrasjonskostnader

4.1.1 Underleveranser

Påslag dekkes ikke for underleveranser hvor timepriser er nevnt i prisskjema. Dette gjelder også dersom leverandøren benytter underleverandør til å utføre tjenester som faller inn under NS 3420 kapitel A.

4.2 Andre timer

4.2.1 Ingeniør

Det skal i prisskjema oppgis pris på ingeniør. Med ingeniør menes en person med fullført grad på høyskolenivå eller tilsvarende innenfor ingeniørfag. Skal kun brukes etter bestilling av oppdragsgiver.

Dersom hovedkontakt prosjektleder/leverandør av prisestimer/kalkulator for rammeavtalen er ingeniør brukes denne prisposten.

Generelt kontraktsarbeid, befaring og utarbeidelse av prisestimat/fastpristilbud er ikke fakturerbare med mindre unntak som er nevnt nedenfor eller i pkt. 4.3.5 slår inn.

4.2.2 Teknisk fagskole

Dersom leverandør bruker personell med utdanning fra teknisk fagskole som hovedkontakt prosjektleder/leverandør av prisestimat/kalkulator for rammeavtalen brukes egen prispost i rammeavtalens prisskjema.

Generelt kontraktsarbeid, befaring og utarbeidelse av prisestimat/fastpristilbud er ikke fakturerbare med mindre unntak som er nevnt nedenfor eller i pkt. 4.4.5 slår inn.

4.2.3 Formann etc.

Dersom leverandør blir bedt om å ha formann på oppdrag faktureres dette iht. prisen på formann i prisskjema.

Dersom et oppdrag ikke oppfyller kravene nedenfor kan personer som er ansatt hos leverandøren som formann/bas/arbeidsleder ol. ikke faktureres til en høyere timepris enn den fagarbeidertypen han tilhører. Bruk av høyere timesats skal alltid informeres om til oppdragsgiver før oppstart av avrop.

Formann aksepteres kun benyttes på oppdrag som:

- Løper minst en hel arbeidsdag
- Involverer mer enn 3 personer.

- Leveransen må ellers pga. sin art kreve at formann er tilstede hele tiden, og dersom det er tilstrekkelig at formann er innom for å starte opp leveransen/overlevere før ferdigstillelse dekkes kun tid for dette til høyere formannspris. Dersom formann brukes istedenfor annen fagarbeider dekkes kun vanlig fagarbeiderpris underveis.

4.2.4 Ikke-bestilte avrop

Dersom bindende kalkulasjon/prosjektering/befaring utføres, men avrop ikke skjer i samme kalenderår (for siste kvartal innen 6 mnd) kan arbeid faktureres etter medgått tid for fagpersonen som utfører arbeidet dersom arbeidet oversteg 2 timer. Faktura sendes da merket med ansattent. på den i Forsvarsbygg som bestilte forarbeidet som ikke kom til utførelse.

4.3 Andre priselementer

4.3.1 Kontraktsarbeid

Befaringer som bestilles av oppdragsgiver kan faktureres etter medgått tid for fagpersonen som utfører arbeidet når dette overstiger 1 time.

Ved befaring avregnes tid fra leverandør er operativ på oppdragsstedet.

4.3.2 FDV-dokumentasjon, gravemelding etc.

Kravene til FDV-dokumentasjon, gravemelding, innmålinger etc. fastsettes i oppdragsbeskrivelsen. Kostnadene faktureres pr time basert på hvilken type fagarbeider/ingeniør som utfører arbeidet. Timene dokumenteres ved timeliste.

4.3.3 Byggemøter

Forsvarsbygg dekker timepris for alle fagarbeidere/formenn/ingeniører etc. når det avholdes byggemøter med oppdragsgiver

4.3.4 Rigg og drift

Med rigg og drift menes alle tjenester som faller inn under NS 3420 kapittel A, inkl. bl.a. stillas, lift, gjerder etc. Listen er ikke uttømmende.

Bruk av oppdragsgivers fasiliteter slik som lager, kontorer, sanitæranlegg og lignende vil normalt ikke være mulig. Slike arealer er i all hovedsak allerede utleid til Forsvarets militære organisasjon. Slik bruk må i så fall avtales lokalt i hvert enkelt tilfelle der dette er behøvelig ut i fra oppdragets omfang.

Dersom slike fasiliteter tilgjengelig likevel finnes kan Forsvarsbygg kreve at det benyttes. Kostandene vil være basert på nøkkeltall.

4.3.4.1 Varsling

Omfanget av kostnadene skal synliggjøres av leverandøren ved oversendelse av forespørsel om prisestimat/innkjøpsordre.

Endringer av omfanget skal varsles oppdragsgiver. Endringer som ikke er varslet blir ikke dekket utover +15% av oppgitt omfang.

Utgifter til rigg og drift godtgjøres skal dokumenteres ved faktura. Kostnadene skal ikke pålegges noe påslag.

4.3.5 Avfall

Dokumenterte kostnader ved levering av avfall til godkjent deponi kan viderefaktureres til Forsvarsbygg uten påslag. Vektkvittering vedlegges fakturagrunnlag til oppdragsgiver.

4.3.5.1 Rapportering av byggavfall

Byggavfall skal rapporteres til Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI). Rutine for hvordan dette skal utføres er under utarbeidelse. Kostnader ved slik rapportering dekkes pr time for utførende personell hos leverandøren.

Forsvarsbygg skal ha deklarasjon for farlig avfall oversendt til avropets kontaktperson før faktura sendes når slikt fjernes fra byggeplass av leverandør.

4.3.6 HMS

Dersom leverandøren blir pålagt å bistå med byggherrepålagt HMS kan dette faktureres etter medgått tid for fagpersonen som utfører oppgaven dersom det fremgår at slikt er bestilt av Forsvarsbygg. Kostnadene faktureres pr time basert på hvilken type fagarbeider/ingeniør som utfører arbeidet. Timene dokumenteres ved timeliste.

4.4 Arbeidstid

4.4.1 Oppstart/avslutning av arbeider

Leverandør skal avtale oppstartstidspunkt med oppdragsgivers kontaktperson minimum 24 timer før oppdragsstart med mindre annet avtales. Enkelte leire kan ha lengre tid for anmodning om tilgang, da varsles dette ved oversendelse av innkjøpsordre.

Kontaktperson skal også varsles om oppdragets avslutning slik at kontroll av leveransen sammen med utførende kan gjøres dersom oppdragsgiver ønsker det.

Dersom ikke annet er avtalt, avregnes timer på mannskaper, maskiner og utstyr når de er operativ på oppdragsstedet.

4.2.1 Arbeidsstans

Dersom oppdrag stanses på grunn av forhold på oppdragsgivers side kan ventetid faktureres etter medgått tid når forholdet er varslet til oppdragsgiver representant på telefon.

Skyldes forholdet at leverandør ikke møter iht. avtale med oppdragsgiver bortfaller rett til fakturering.

4.2.3 Pålagt overtid

Overtidsarbeid skal alltid være pålagt og normalt sett utføres i direkte tilknytning til den alminnelige arbeidstid. Slikt arbeid er mest aktuelt ved utrykning og lignende der oppdragsgiver har bestemt at arbeidet skal utføres utenom ordinær arbeidstid. I de tilfeller leverandøren selv velger å utføre oppdraget utenom ordinær arbeidstid utbetales det ikke tillegg.

Overtidsregulering følger av den til enhver tid gjeldende versjon av statens personalhåndbok.

4.5 Materiell

Prisene i prisskjema skal oppgis som nettopriser på materiell inn til leverandør. Oppdragsgiver kan be om dokumentasjon av prisene ved behov.

4.5.1 Påslagsprosent

Påslagsprosent for materiell skal oppgis i prisskjema. Påslaget skal dekke både direkte kostnader som avgifter, og indirekte kostnader som bestillingskostnader, frakt og lignende, eks. mva. samt risiko og fortjeneste.

4.5.2 Prisede underleverandør leverer materiell

Dersom f.eks. maler tar påslag på leveranse av materiell skal påslagsprosenten for hovedleverandør reduseres tilsvarende. Evt. så skal begge påslagene samlet oppgis som påslagsprosent i prisskjema for materiell.

Påslag på påslag aksepteres ikke.

4.6 Reise-, diett- og oppholdskostnader

Kostnader for reise-, diett- og opphold dekkes ikke til Bergen og Os kommune.

4.6.1 Dekning av kostnader reise

Reise dekkes som kilometer på bilvei pr person fra nevnte kommunegrenser/sted til oppdragssted. Leverandørs avdelingskontor gjelder som utgangspunkt dersom dette ligger nærmere enn førstnevnte. Dersom det kreves ferge, bompasseringer ol. dekkes dette i tillegg etter dokumenterte utgifter.

Reisetid og transport dekkes ikke i utover kilometerpris, denne må derfor være inkludert i kilometerpris.

Dersom det ikke er kjørbare vei til oppdragsstedet dekkes reise etter dokumenterte kostnader.

4.6.2 Kjedereiser

Ved pålagte kjedereiser, reiser til flere oppdrag på samme reise utenfor nevnte steder, skal samlede dokumenterte reisekostnader danne grunnlag for oppgjør.

4.6.3 Dekning av kostnader opphold og diett

Diett- og oppholdskostnader på oppdrag utenfor opplistede steder dekkes etter statens satser dersom utførende ikke kan returnere til egen bopel samme dag. Oppstart av tellende timer fra samme tidspunkt som oppstart av kilometer. Dersom oppdragsgiver tilbyr overnatting dekkes kun diettkostnader.

6 RESPONSTID

6.1 Avrop

Avrop på rammeavtalen gjøres ved at autorisert person hos kunden gjør en skriftlig henvendelse til leverandøren med beskrivelse av oppdraget. Avropet skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å starte utførelse av oppdraget.

Oppdragsbekreftelse på mottatt henvendelse skal skje iht. konkurransegrunnlaget del II pkt. 8.3.1. Vedrørende sanksjoner se konkurransegrunnlaget del II pkt. 8.3.2

6.2 Leveringstid

Leveringstid følger av avropsbeskrivelse. Dersom leveringstid ikke er avtalt følger det av konkurransegrunnlaget del II pkt. 8.3.3 2. avsnitt.

Vedrørende sanksjoner se konkurransegrunnlaget del II pkt. 8.3.3 og «Del II - vedlegg A - Avtaledokument for avrop» kapittel 5. 5.

7 FORSVARSBYGG OG E-HANDEL

7.1 Elektronisk fakturering

Faktura (og evt. kreditnota) skal sendes elektronisk til Forsvarsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF). Forsvarsbyggs adresse er 975950662. For nærmere fremgangsmåte, se www.ehandel.no.

Samt Forsvarsbyggs nettsider – følgende link: <http://www.forsvarsbygg.no/For-leverandorer/>

8 KOMMUNIKASJON OG OPPFØLGING AV KONTRAKTEN

Det må forventes varierende antall avrop gjennom rammeavtalene gjennom avtaleperioden. Størrelsen på avropene vil variere mye. Dette medfører at leverandør må forvente til enhver tid å administrere en rekke avrop av ulike størrelse. Samt drive administrasjon av flere prosjekter i ulike faser av ferdigstillelse.

I tillegg må leverandør holde stram kontroll med fakturering.

8.1 Samarbeide/kommunikasjon

8.1.1 Gjennomføringsmøter

Det avholdes jevnlig møter mellom leverandør og oppdragsgiver lokalt i hovedsakelig i oppdragsgivers lokaler som ligger innenfor de geografiske delområdene. Kostnader til slike møter godgjøres ikke.

På disse møtene gjennomgås forventet arbeidsomfang og gjennomgang av løpende prosjekter.

8.1.2 Administrasjonsmøter

Det må også tas høyde for halvårlige møter for evaluering av rammeavtalen på overordnet nivå med Forsvarsbygg i oppdragsgivers lokaler. Kostnader til slike møter godgjøres ikke.

9 RAPPORTER

9.1 Rapportering av omsetning

Leverandøren skal oversende en årsrapport til Forsvarsbygg. Årsrapport sendes uoppfordret til oppgitt representant (oppgitt i kontrakten) senest 14 kalenderdager etter hvert avtaleår.

Dersom avtalen sies opp/beskjed om at prolongering ikke vil skje skal årsrapport oversendes 14 dager etter denne informasjonen er mottatt. Dersom avtalen løper i 5 år sendes rapporten 3 måneder før rammeavtalens avslutning.

Oppdragsgiver skal på forespørsel gis tilgang til all salgsstatistikk for rammeavtalen. Partene avtaler nærmere hvordan rapporteringsrutinene skal være.

Kostnader knyttet til rapportering skal innkalkuleres i prisene.

9.2 Årsrapport

Rapportene skal minimum vise;

- totalomsetningsvolum siste 12 løpemåneder, for alle avrop
- oversikt over timeuttak fordelt iht. prisskjema på (fagarbeidere, ingeniør, lærling etc.)
- oversikt over alt materiell som er kjøpt der volum er over 25.000,-
- oversikt over all bruk av underleverandør